

klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora za gotovo pričakuje, da bo de visoka vlada resno in brez odloga izvršila narodno ravnopravnost za vse Slovence.

II. Gledé na to, da je vlada obljubila, svojo posebno skrb obračati v zboljšanje materialnih razmer dežel in v povzdigo poljedelstva, obrtništva in trgovine;

da je v tem obziru res uže mnogo koristnega storila za vso državo, kakor tudi za posamezne dežele, zlasti z gradnjo raznih železnic, zboljšanjem cest, uravnavanjem rek, pospeševanjem obrtniškega in poljedelskega poduka —;

da se je pa v vseh teh obzirih za Kranjsko doslé primeroma premalo storilo:

klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora nujno prosi, visoka vlada naj se blagovoljno ozira tudi na raznovrstne potrebe in opravičene želje dežele Kranjske.

Klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora.

Grasseli. Dr. vitez Bleiweis. Dr. Vošnjak. J. Murnik. Dr. Poklnkar. Klun. Prof. Fr. Šuklje. Dr. Alf. Mosché. Dr. Papež. Dr. Makso Samec. Luka Svetec. Jožef vitez Schneider-Treuenfeldski. Bl. Mohar. Janko Krsnik. Edvard Deu. Matje Lavrenčič. Primož Pakiž. Dr. Jurij Šterbenc. Oton Detela. Dr. Dolenc. Luka Robič. W. Pfeifer. Karol Rudež.

To izjavo je klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora poslal prevzvišenemu gospodu c. kr. ministerskemu predsedniku, tistim svojim članom pa, ki so ob enem državni poslanci, naložil, naj ustno visocemu ministerstvu podrobneje razložé potrebe slovenskega národa in kranjske dežele.

Vseh 23 slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora je podpisalo izjavo. To je dokaz, da ni nobenega razpora niti razkola med njimi, nego da so v političnih načelih popolnem složni med seboj in solidarni. in da se vsi verno drže starega narodnega programa, katerega dejansko uresničiti je vsem enaka skrb, čeravno so v posameznih slučajih kedaj različnega mnenja. Zatorej klub slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora po pravici sme pričakovati, da bo de slovensko in pošteno misleče nemško novinarstvo opustilo vse pikanje in hujskanje zoper klubove člane, pa skupno s poslanci delalo za blagost slovenskega národa in mile domovine.

Le v slogi je moč.

V Ljubljani, 31. dan dec. 1883.

Stalni eksekutivni komité kluba slovenskih poslancev kranjskega deželnega zbora.

Gospodarske stvari.

Kako razno trsovje pomnoževati.

4. Tudi to resnico ne sme vinogradnik iz ozira puščati, da stari trsi z slabejšimi rozgami boljše ključe in reznike dajejo od rozeg, ki so prav močno in bohotno raščene. Bohotne rozge imajo debel stržen in ta je v poznejih letih pogostoma povod, da taki trsi votli postanejo v koreninah.

Iz povedanega smo spoznali, kake lastnosti morajo ključi in rezniki imeti, treba je še besedo spregovoriti kako je z rezniki ravnati in kako po raznih krajih z njimi ravnajo.

Najprej se vpraša, kako dolgi se morajo rezniki narezati. Njihova dolgot se ravna po podnebnih razmerah, po zemlji, ali je v svojih gornjih plasteh bolj suha ali vlažna in kako globoko zmrzlina v njo vdira.

Po naših krajih, kjer suša in mraz v sredozemnem podnebju trsovje bolj lahko poškoduje, bolj kaže bolj dolge reznike narezati kakor pa bolj kratke. Na tak način zasadimo konec koreninskega čoka s petnimi koreninami v tako prstno plast, v katero imenovane nezgode le redkokrat prodirajo. V pravih razmerah bode 20—60 centimetrov dolgoti rezniku zadoščevalo, med tem ko se v najskrajnejšem slučaju tudi 1—3 metre dolgi rezniki režejo. Komu je dosti rozeg na izbiro in razpolaganje, temu se svetuje iz jedne rozge le po jeden reznik narezati. Tudi je dobro, ako se na spodnjem reznikovem konci košček starega lesa pusti, ker se taki rezniki dosti bolj lahko obkoreninijo. Takih reznikov pa je le tam dobiti mogoče, kjer na potiče ali na daljše čepe režejo. Tam pa kjer trs na kratke čepe ali na glavo režejo, takih reznikov ni dobiti. Če je vinogradnik prisiljen iz jedne rozge več reznikov si narezati, tako mora od gornjega konca narezane reznike vsakokrat tako narezati, da se spodnji prerez naravnost pod očesom nahaja. Največ napak se dela pri narezovanju reznikov. Pogosto se puščajo rozge več dni v vrtu solcu in vetru izpostavljene ležati. Tako se samo po sebi umevno izsušijo in izgube svojo živo tvarno moč. Nič manj škodljivo je rozge v kletih hranjevati. Tu jih kmalu napade plesnoba in začnejo trohneti. Najbolje kaže rozge, brž ko so porezane, v snope povezati in v pesek zagrebsti. Kdor si več sort hranuje, naj pridaje vsaki dotično ime ali pa si naj jih zaznamuje s številko.

Nekteri vinogradniki reznike za novi nasad v vinogradih vporabljajo neposredno, drugi jih pa poprej v trsovnica okoreninijo in potem s koreninskimi trsovi nove vinograde zasajajo. Bodi si pa že tako ali tako, po raznih krajih

z rezniki razno ravna je in o tem hočemo tukaj še nekaj besedi spregovoriti.

1. Najprej govorili bodemo o načinu, kako Ogrji z rezniki postopajo. Tam narezane rozge v snope povežejo in z njihovimi spodnjimi konci navzgor obrnejo in na droge nataknejo. Tako natakneni snopi se potem v jamo obesijo, ki se potem z mahom, slamo in prstjo pokrije, da se tako narejanje korenin v mlačnovlažnem zraku pospešuje.

2. Na podoben način se postopa samo s tem razločkom, da se povezani snopi v jami po drogih ne razobesijo, ampak na prosto v jamo postavijo in na isti način pokrijejo.

5. Prav radi postavljajo povezane reznike v toplo vodo, da v nji 10—14 dni, stoje in korenine zarede.

6. Poseben način pospeševanja korenin je ta, da se v snope povezani rezniki na drog natakneni za nekoliko centimetrov globoko v tekočo vodo postavijo, kakor imajo to na Avstrijskem navado. Opomniti je še treba, da se rozge še le ko so koreninske cime že pognale in zaredele na svojo potrebno dolgot porazejo. Zajedno z narejanjem cime na spodnjem delu, bodo tudi gornja očesa začela gnati, med tem ko spodnja očesa, ki so ravno tista, katerih pri reznikih potrebujemo, še speča ostanejo. Vendar se mora pri vseh teh opisanih načinih gledati na to, da korenine ne postanejo predolge, ker vse to posajanje ovira in reznike oškoduje.

Konjerejsko društvo naznanja v svojem listu „Pferdezüchter“, da ima občni zbor 19. febr. t. l. v Gradci, dalje da se je v podkovsko šolo graško za 2. kurz oglasilo 16 učencev, med temi 9 Slovencev; k podkovskejski skušnji prišlo je 50 kovaških pomočnikov, med temi 12 Slovencev, naposled da je g. Franc Grahernik v Ranzenbergu dobil v oskrbovanje žrebca noriškega plemena („Ciprian“ štev. 359).

Dopisi.

Iz Maribora (Posojilnica — čitalnica — nova apoteka — kreisamt — bolnišnica — poslanec g. Flucher.) Slovenska posojilnica se je v kratkem tako utrdila, da vsak obžaluje, zakaj nismo tega zavoda uže pred 10. letmi ustanovili. Gospodom, ki so pri ravnateljstvu, gre zaradi njihove požrtvovalnosti vsa čast in hvala. — Čitalničarji izvolili so v občnem zboru prejšnjega predsednika in odbornike zopet in jim tako izrazili svoje popolno zaupanje. — V Magdalenskem predmestju treba je uže dolgo apoteke, sedaj utegnejo dobiti. — Finančno ravnateljstvo išče novo stanovanje, ker je dosedanjo odpovedalo hišnemu gospodarju, ki je zopet hišnino pozvišal. Slišati je, da se preseli v stari „kreisamt“

z davkarijo vred. — Za javno bolnišnico ponuja deželni odbor 50.000 fl. Toda mesto dobi samo 242 fl. 62 kr., ker je 49.757 fl. 38 kr. dolga. Tako so mestni liberalci ovo imetje z dolgovi zakovali in zamazali. — Šulvereinerji solze točijo, da je Nagele davno zaslužno breo dobil, tolažijo ga, da mu hvalo pojejo in kadijo. — „Marburger Zeitung“ je nedavno brbrala, da je naš slovenski poslanec g. Fluher hotel k liberalnemu Spielfeldskemu „Bauernvereinu“ pristopiti pa je morala preklicati. Kdo jej neki take neumne „laži“ pošilja?

Iz Ormoža. (Volitve v okrajni zastop) so na vrsti: v pondeljek 21. januarja volijo naši veleposestniki. Kakor „Tagespošta“ piše, si nemškutarji strašno prizadevajo, da bi Slovence vrgli; ona pravi, da se bodo „Deutschgesinnte slovenische Grossgrundbesitzer“ te volitve prav obilno vdeležili. Kako se pa vjema „deutschgesinnt“ in „slovenisch“! Takov Vam je nemškutar; med našimi vrlimi veleposestniki po deželi pa nemškutarjev dozdej ne poznamo; oni so se pri zadnjih dopolnilnih volitvah, ko smo volili gospode Švingerja in Kandriča, izkazali prave, zanesljive Slovence; zapstoj jih nemškutarji vabijo med svoje Kade, Kmetiče, Martince itd.; zapeljivim njihovim glasom odgovarjamo to-le: Vi Kmetiči in drugi ste nam dne 17. januarja 1883 pri občnem zboru okrajnega zastopa naračunili in zapustili gospodarskega pomankljeja od 6928 fl. 24 kr., ki ga je po odpovedi pokojnega g. Schmidl-na sedajni odbor pod načelnistvom g. dr. Geršaka prevzel; takrat še toliko penez ni bilo, da bi se bili najsilniši dolgovi redno poravnali. Sedajni odbor pa je dne 29. decembra pretresival proračun za l. 1884, ki nima razun hranilničnega dolga od 5000 fl. nobenega pomankljeja več, dasiravno so naloge z 20 % enake ostale, kakor so bile pod prejšnjim gospodarstvom; pa od izposojenih 5000 fl. se je dozdej le 3000 fl. porabilo v plačilo dragih menjičnih dolgov, ki so vlekli po 10 % obresti; 2000 fl. pa je še na razpolaganje in je ta znesek vložen pri tukajšnji posojilnici na 6 % obresti; ker toraj imamo pravega dolga le 3000 fl. se je naše gospodarsko stanje proti lanskemu zboljšalo za 3928 fl. 24 kr.; mi smo toraj okoli 4000 fl. prigospodarili, kar je tudi navzoči g. okrajni glavav Premerstein pri občnem zboru pohvalno priznaval; pa tudi „Tagespošta“ se ne upa nič reči o gospodarstvu okrajnega odbora, ampak le to edino obžaluje, da večidel slovenski uraduje! Letošnji proračun kaže tudi zdatne zneske za podporo občinskih cest, konjereje in živinoreje. Mi se toraj hočemo držati dosedajnih naših mož, ker smo spoznali, da jim je za pravi napredek našega okraja; sedajni odbor je tudi pred Njihovim Veličanstvom v Ptuji povdarjal našo narodnost in čast našega okraja povzdignil; zato